

Totto

Kotiseutuyhdistys
Rovaniemen Totto ry

TOIMINTAKERTOMUS 2024

**KOTISEUTUYHDISTYS
ROVANIEMEN TOTTO RY**

Y-tunnus 0772813-3

Tilikausi 1.1. – 31.12.2024

Hyväksytty kotiseutuyhdistyksen hallituksen kokouksessa 19.3.2025 ja
kevätkokouksessa 13.4.2025

SISÄLLYSLUETTELO

1. TOIMINTAPOLITIikka	5
1.1 <i>Monia tapahtumia, kylä- ja verkostoyhteistyötä ja kehittämistä</i>	5
1.2 <i>Huomionosoitukset ja muistamiset</i>	5
2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ	6
2.1 <i>Yhteistyöverkostot</i>	6
2.2 <i>Museoalueet, rakennukset ja korjaukset</i>	7
2.3 <i>Tilavuokraus, yleisötapahtumat ja teemakahvilat 2</i>	8
3. TOIMINTA VUONNA 2024	9
3.1 Johtokunta ja yhdistyksen organisaatio	9
3.2 Yhdistyksen strategisten linjausten arviointia	10
3.3 Vuosikello 2024	12
3.4 Avustus- ja hankehakemukset	19
3.5 Kotiseutumuseo avoinna yleisölle	20
3.6 Jäsenistö, jäsenmaksut ja jäsenkirjeet	20
3.7 Yhteisöjäsenyydet	20
4. TOIMIKUNNAT, JAOKSET JA MUUT RYHMÄT	21
4.1 Taloustoimikunta	21
4.2 Kiinteistötoimikunta	23
4.3 Kokoelmatoimikunta	24
4.4 Perinnepuutarharyhmä	25
4.5 Viestintätoimikunta	27
4.6 Emännistö	29
4.7 Talonmies	30
5. TULOSLASKELMAN LUKUJA JA TASEEN KERTOMAA	31
5.1 Yhdistyksen kokonaismenot ja -tulot v. 2024	31
5.2 Museotoiminnan tuottojen ja kulujen kokonaisuus v. 2024	32
5.3 Mistä museotoiminnan tuotot kertyivät v. 2024?	32
5.4 Mistä museotoiminnan kulut aiheutuivat v. 2024?	33
5.5 Yhdistyksen oma varainhankinta v. 2024	33
5.6 Tilikauden tulos	34
5.7. Taseen kertomaa	35
6. TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILIPÄÄTÖKSEN KÄSITTELY, HYVÄKSYNTÄ JA ALLEKIRJOITUKSET	37
KOTISEUTUYHDISTYS ROVANIEMEN TOTTO RY:N TOIMINTAKERTOMUS TILIKAUDELTA 1.1.– 31.12.2024	

1. TOIMINTAPOLITIIKKA

1.1 Monia tapahtumia, kylä- ja verkostoyhteistyötä sekä kehittämistä

Toimintavuonna 2024 järjestettiin Kotiseutumuseon alueella jälleen aktiivisesti eri tilaisuuksia. Kuudensilla Sadonkorjuumarkkinoilla 7.–8.9. kävijöitä oli noin 6500 henkilöä. Myyjiä markkinoilla oli ennätysellisesti liki 60. Toiseksi eniten kävijöitä kokosi Laskiaistapahtuma 11.2. jossa vieraili arvioidusti noin 500 henkilöä. Jouluvaelluksien kävijämäärää verottivat kovat pakkaset. Perinteinen Marjetanjuhla heinäkuussa, juhannuksen perhejuhla sekä monet muut museolla pidetyt juhla- ja teematilaisuudet ympäri vuoden innostivat kotiseutumuseon ystäviä osallistumisiin. Ulkotiloissa järjestettävien tilaisuuksien haasteena on ymmärrettävästi vallitseva säätila.

Kotiseututietoisuutta ja peräpohjalaista perinnettä vaalittiin aktiivisesti ja verkostoituen. Maaseudun Säätiön rahoituksen turvin osallistuttiin yhdessä Lapin maakuntamuseon kanssa Narkauksen perinnepäivään kesäkuun lopulla. Lokakuun alussa Totto ry:n johtokunta vieraili Jaatilassa tutustuen rakennusperinteeseen ja alueelta kerättyjen yhdistysten historiatietoihin.

Kotiseutumuseon kokoelmatyötä jatkettiin edellisen vuoden hankeraportin pohjalta. Rakennusperintöä vaalittiin Totto ry:n, Museoviraston ja Lapin ELY:n hankerahoituksilla. Keskeisenä korjauskohteena oli navetan perustus- ja lattiarakenteiden korjaukset. Uudenmaan ELY:n myöntämällä rahoituksella Museoympäristön luontoarvot -hankkeen toisen vaiheen niittokerroilla ja rikkakasvien poistoilla niityiltä löydettiin monia suojeltavia perinnebiotooppeja. Niistä tehtiin hyvät tuotekortit.

Kotiseutumuseon kiinnostavuutta ja tunnettuutta perinteen ja kulttuurin elämys- ja kohtaamispaikkana vahvistettiin muun muassa toteuttamalla monipuolisesti teemakahviloita, saunapalveluja, lapsiperheiden tapahtumia ja muuta palvelutarjontaa. Digitaalisuutta museoesittelyihin parannettiin uudistamalla QR-koodit ja laajentamalla niihin englanninkieliset versiot. Digiviestintää kotisivuilla, Facebookissa ja Instagramissa tehostettiin tuloksekkaasti.

1.2. Huomionosoitukset ja muistamiset

Marjetan juhlassa 14.7. luovutettiin Kotiseutuliiton kultainen ansiomitali Mervi Löfgren Auttille, hopeinen ansiomitali Hannu Hakanpäälle ja pronssiset ansiomitalit Marketta Melakarille sekä Tero Marttiselle. Miia Äärelälle annettiin Totto-rintakoru ansiokkaasta perinnekasvien kartoitustyöstä. Pronssinen ansiomitali luovutettiin Airi Tuomivaaralle myöhemmin, samoin huomioitiin johtokunnan jäsen Hanna-Maija Sandqvistin ja talonmies Pauli Niemelän 70-vuotispäivät.

Suomen Kotiseutuliitto vietti 75-vuotista toimintaa. Totto ry järjesti kansainvälisenä museopäivänä 18.5. kotiseutukahvit liiton juhluvuoden kunniaksi.

2. TOIMINTAYMPÄRISTÖ

2.1 Yhteistyöverkostot

Kotiseutuyhdistyksen toiminta-ajatuksena on tehdä Rovaniemen keskustassa ja haja-asutusalueen kylissä aktiivisesti ja verkostoituen kestävää kotiseutu- ja perinnetyötä, joka vahvistaa yhteistä rovaniemeläistä identiteettiä tuomalla esiin kotiseuturakkauden ja perinteiden merkityksen ihmisten hyvinvoinnille. Toimintavuonna painottui peräpohjalaisen perinnekulttuurin ja luontoarvojen säilyttämisen, näkyväksi tekemisen ja kestäväällä tavalla hyödyntämisen tarve tapahtumissa ja palveluissa.

Totto ry:n yhteistyöverkoston osana toimii Kyläyhteistyöryhmä ja *Totto ry:n kummit*. Näiden tavoite on yhdistyksen toiminnan kehittäminen ja tukeminen eri keinoin.

Opiskelijayhteistyö jatkui tiiviinä Lapin AMKin agrologikoulutuksen sekä Lapin koulutuskeskus REDU:n ja Lappian kanssa. Rovaniemen seurakunta ja MIELI ry:n Rovaniemen Vapaaehtoistyönkeskus Neuvokas jatkoivat entiseen tapaan monenlaisia tapahtumajärjestelyjä kotiseutumuseolla. Hankkeiden ja kyläyhteistyön merkeissä verkosto toimi rahoittajien ohella Rovaniemen kaupungin kulttuuritoimen, kyläyhdistysten ja muutamien maaseutuyrittäjien kanssa.

Valtakunnan tasolla Suomen Kotiseutuliitto toi tukea strategiaan painotuksiin. Kotiseutuliiton mukaan kulttuurin kuluttaminen on kestävää kehitystä myös paikallismuseoissa. Kestävän kehityksen mukainen ajattelu tarjoaa uusia ja tuoreita tapoja esitellä kokoelmia ja tavoittaa yleisöä. Paikallisella tasolla Lapin maakuntamuseon palveluja ja asiantuntemusta hyödynnettiin.

2.2 Museoalueet, rakennukset ja korjaukset

Museoalueet ja rakennukset luetellaan taulukoissa 1. ja 2.

Taulukko 1. Rovaniemen kotiseutumuseon rakennukset, rakennus- ja siirtovuodet Rovaniemen kotiseutumuseon alueelle sekä korjausvuodet.

Kohde	Rakennus- ja siirtovuosi	Korjaukset
Kiinteistö 2,5 ha, pellot ja niityt	alkuperäinen	Museoympäristön luontoarvot - hanke 2022 – 2024
Päärakennus	alkuperäinen	Valaistus, lämpöpattereiden uusiminen ja sähkötöitä 2021. Uudet palotikkaat 2024.
Puovirakennus	alkuperäinen	Miesten puovi 2021 ja 2022. Uudet palotikkaat 2024. Uusittiin ulkoportaita 2024.
Vilja-aitta 1	alkuperäinen	Pärekatto ja takaseinä 2021
Vilja-aitta 2	alkuperäinen	Pärekatto 2022
Kesänavetta	1960	
Riihi	1960	
Liiterilato	1961	
Kala-aitta	1961	Tuohi/malkakatto 2022
Lato	1962	
Hyysikkä	1963	Kengitys, sisustan uusiminen 2022 Tuohimalkakatto 2023
Masiinihuone	1965	Kengitys, följareiden asennus, maan muotoilu 2023
Paja	1965	Kunnostus 2017
Savusauna	1965	
Navetta	1966, 1967	Väliaikainen katto 2018, vesien virtaus pois rakennuksen alta 2022 Navetan perustukset ja lattian korjaus 2023–2024. Väliaikainen katon muovisuojaus 2024.
Vinttikaivo		Tyhjennys ja korjaus 2022

Venehuone	1969	Kulkusillan uusiminen 2023
Venekatos (tehty; ei aito vanha rakennus)	1972	
Märdin aitta, Vaateaitta	1974	Väliaikainen katto 2021. Ulkoportaot uusittiin 2024.
Luhtiaitta	1977	
Kemiyhtiön sauna, rantasauna	rakennettu 1930-luvulla	Vesijohto 2019

Taulukko 2. Uulan Myllyn rakennukset sekä rakennus- ja siirtovuodet.

Kohde	Rakennus- ja siirtovuosi	Korjaukset
Uulan vesimylly	1700-luvulla	
Myllypirtti ja irtaimisto	2008	Saunarakennus 2022 (vuokralainen omistaa)
Tallirakennus	2008	

2.3. Tilavuokraus, yleisötapahtumat ja teemakahvilat

Päärakennuksen sisätiloja tarjottiin ympärivuotiseksi kokousten, juhlien, työpajojen ja muiden tilaisuuksien pitopaikaksi. Rantasaunan vuokraukset lisääntyivät huomattavasti. Myös yleinen naisten ja miesten saunavuoro herätti kiinnostusta.

Yleisötapahtumia järjestettiin perinteen ”Kahdeksan vuodenajan ohjelma- ja tapahtumapalvelut” -kokonaisuuden mukaisesti. *Pakkastalveen* sijoittuivat jää-, lumi- ja laskiaistapahtumat. *Keskiyön auringon* aikaan juhlittiin lapsiperheiden juhannusta. *Sadonkorjuu*aikaan sijoittui Marjetanjuhla ja Museoympäristön luontoarvot -hankkeessa peltojen, niittyjen ja pientareiden kunnostusniitto. *Ruska-ajan* suuri ponnistus oli Sadonkorjuumarkkinoiden järjestäminen kuudennen kerran. *Ensilumen aikaan* nautittiin perinteiseen tapaan Römppäpuolisesta 27.10. *Joulukaamokseen* valoa toi suosion saavuttanut Jouluvaellus ja Joulutähden sytyttäminen.

Hyvän menestyksen saavutti teemakahvilatoiminta. Teemakahvilat tarkoittavat yleisessä kalenterissa nimettyihin merkkipäiviin tai peräpohjalaiseen perinnekulttuuriin liittyviä pienimuotoisia, ohjelmallisia tapahtumia kotiseutumuseolla.

3. TOIMINTA VUONNA 2024

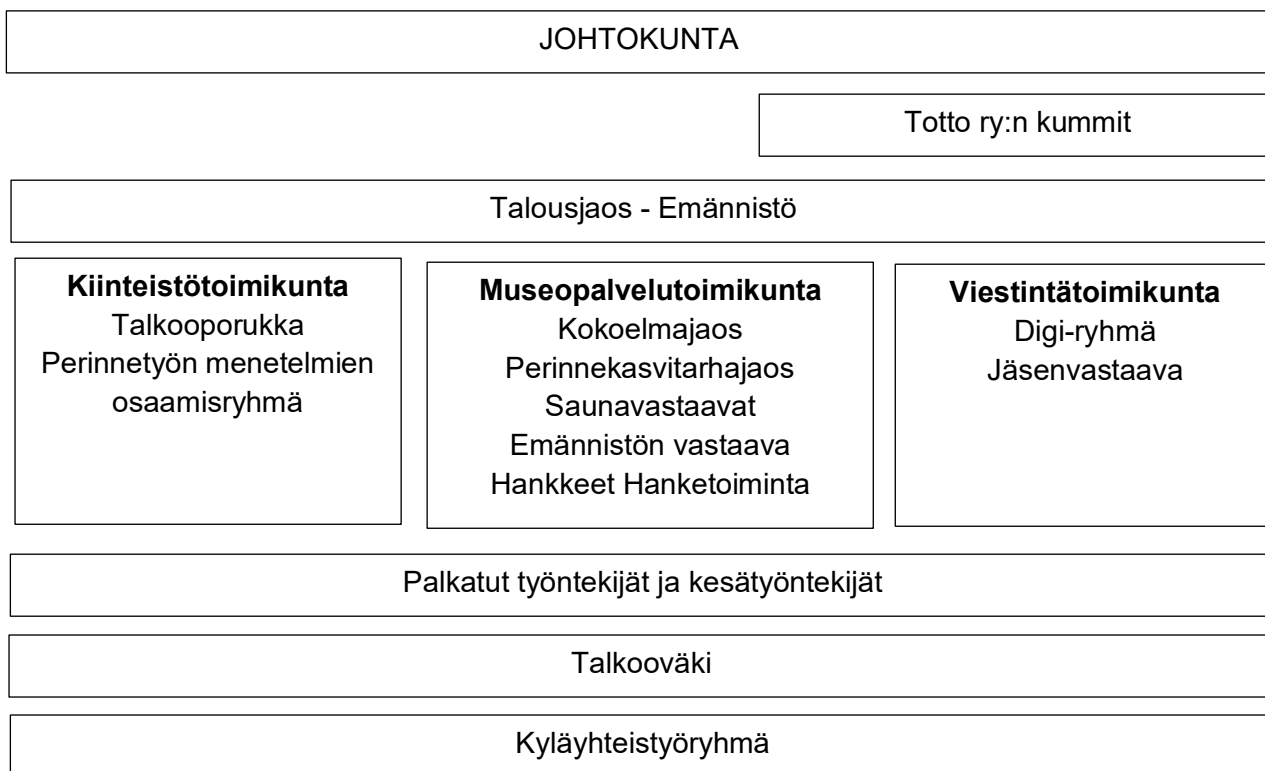
3.1 Johtokunta ja yhdistyksen organisoituminen

Kokoonpano: Esko Lotvonen, pj. 2024, Jorma Hovi, vpj., Hannu Hakanpää, Meeri Vaarala, Hanna-Maija Sandqvist, Jorma Hämäläinen ja Kaija Sälevä.

Johtokunta valitsi kokouksessaan 15.1.2024 varapuheenjohtajaksi Jorma Hovin ja sihteeriksi Tuuli Murtorinteen. Jäsensihteerin tehtäviä jatkoi Hannu Hakanpää ja kotisivuja ylläpitoa Outi Kähkönen. Facebookia ja Instagramia ylläpiti Kaija Sälevä. Kirjanpidosta vastasi Talenom Oy, Palvelutehtäviä hoitivat talkooperiaatteella osa johtokunnan jäsenistä. Heille kohdistui myös merkittävästi taloushallinnon tehtäviä. Talonmiehen tehtäviä vuonna 2024 on hoitanut Pauli Niemelä.

Johtokunta kokoontui 12 kertaa ja käsitteli 155 asiakokonaisuutta. Kotiseutuyhdistyksen kevätkokous pidettiin Rovaniemen kotiseutumuseolla 14.4.2024 ja syyskokous 8.12.2024. Yhdistyksen varsinaisena tilintarkastajana toimi HTT Tuomas Enbuske. Molempien vuosikokousten puheenjohtajana toimi perinteiseen tapaan Aarre Seppälä.

Organisaatio, toimikunnat ja niiden alla toimivat jaokset sekä muut ryhmät on esitetty alla olevassa kuviossa.

Kuvio 1. Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n organisaatio.

3.2 Yhdistyksen strategisten linjausten arviointia

Yhdistyksen kehittämissäpäivänä 15.10.2024 arvioitiin toimintavuoden tavoitteita ja toimenpiteitä.

Toiminta-ajatus:

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen Totto ry:n toiminta-ajatuksena on tehdä Rovaniemen keskustassa ja haja-asutusalueen kylissä aktiivisesti ja verkostoituen kestävää kotiseutu- ja perinnetyötä, joka ylläpitää peräpohjalaista kotiseututietoisuutta ja ylisukupolvista yhteisöllisyyttä. Yhdistys tukee kulttuurihistoriallisesti suojeltujen rakennusten ja ympäristöjen säilyttämistä sekä niiden kestävää hyödyntämistä. Yhdistys vahvistaa yhteistä rovaniemeläistä identiteettiä tuomalla esiin kotiseuturakkauden ja perinteiden merkitys ihmisten hyvinvoinnille.

Yhdistys omistaa Rovaniemen kotiseutumuseon Pöykkölässä sekä Uulan myllyn ja myllypirtin Sinetässä. Rovaniemen kotiseutumuseo, perinteen ja kulttuurin osallistava elämys- ja kohtaamispaikka, tarjoaa menneisyyden lumoa arvokkaassa museomiljöössä Kemijoen rantamaisemassa ja haastaa Totto-aktiiveja kiinnittämään erityistä huomiota asiakaskunnan muuttumiseen. Kotiseutuyhdistys kutsuu kaikenikäisiä mukaan harrastamaan ja talkoilemaan.

Koko vuodenkierron ajan museomiljöö on yleisötapahotumien lisäksi erityinen esittävän taiteen, kokousten, juhlien, työpajojen ja koulutusten pitopaikka. Kokemisen arvoisia ovat pakkastalvi, hankikantokevät, jäidenlähtö ja luonnon herääminen, keskiyön aurinko, sadonkorjuu, ruskan väriloisto, ensilumi ja joulukaamos.

Strategiset linjaukset vuodelle 2025–2027 tiivistettiin ja kirjattiin seuraavasti:

1. **Toteutamme toiminta-ajatusta ja arvolupausta kaikessa toiminnassamme.** Rovaniemen kotiseutumuseo on peräpohjalaista kotiseututietoisuutta edistävä perinteen ja kulttuurin osallistava elämys- ja kohtaamispaikka, joka tarjoaa menneisyyden lumoa arvokkaassa museomiljöössä. Asiakkaiden kohtaamisessa on tärkeää pyrkiä tuottamaan heidän toiveitaan vastaava kohdekokemus. Kohdekokemus syntyy kotiseutumuseon omaleimaisista ja vetovomaisista palveluista sekä koettavissa olevasta toimintakulttuurista ja vuorovaikutuksesta.
2. **Tavoitteenamme on kestävä talous.** Yhdistyksen toiminta ja sen kehittäminen edellyttävät aina kestäväällä pohjalla olevaa taloutta. Yhdistyksen maksuvalmius ja vakavaraisuus pidetään sellaisessa kunnossa, että yhdistys kykenee suoriutumaan sitoumuksistaan hyvin niin lyhyellä kuin pitkällä aikavälillä. Talouden toteutumisen seuranta raportointineen sekä taloudenhoidon ja varainkäytön valvonta ovat keskeinen osa yhdistyksen normaalia toimintaa. Pidemmällä tähtäyksellä tavoitteena on palkata vähintään osa-aikaiseksi yhdistyksen työntekijäksi tulostavasti palveluvastaava hoitamaan palvelumyyntiin liittyviä tehtäviä yhdistyksen oman tulorahoituksen lisäämiseksi.
3. **Museorakennusten korjausrahastoa** käytetään rahaston säännön mukaisesti, mutta rahastoa pyritään mahdollisuuksien mukaan myös kartuttamaan, jotta käytettävissä olisi tulevaisuudessakin hanketoiminnan edellyttämä omavaraisuus.
4. **Kyläyhteistyössä tarvitaan koordinaointia.** Rovaniemen keskustan alueella ja haja-asutusalueen kylissä yhteistyössä korkeakoulujen ja oppilaitosten sekä kylätoimikuntien,

maaseutuyritysten, matkailuyrittäjien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa kehitetään kulttuurimatkailupolkuja, mikä tarkoittaa tuotteistettujen kotiseutu- ja perinnetyön tapahtuma- ja ohjelmapalvelukokonaisuuksien sekä markkinoinnin kehittämistä. Kotiseutuyhdistyksen ja kylien väliseen yhteistyöhön tarvitaan koordinoitua kyläyhteistyöryhmän kanssa.

5. **Digitaalisuutta tarvitaan lisää.** Yhdistyksen digitaalista markkinointiviestintää kehitetään. Varmistetaan Totto-aktiivien osaaminen digitaaloissa ja viestinnän perustaidoissa. Palvelumuotoilu, digitaalisten järjestelmien kehittäminen ja elämästeknologiat ovat tärkeitä uusien palveluiden kehittämisessä ja markkinointiviestinnässä.
6. **Totto-aktiivien yhteinen kehittämispäivä nostaa esiin kehittämistarpeita.** Toiminnan suunnan ja tulosten arvioimiseksi toteutetaan vuosittain strategioiden lukukinkerit. Samalla johtokunnan, toimikuntien ja jaosten sekä muiden toimijoiden työtä, työnjakoja ja toimintatapoja yhtenäistetään ja tiivistetään tiedonkulun parantamiseksi ja yhdistyksen asettamien strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi.
7. **Vapaaehtoistoimijat ovat yhdistystoiminnan perusta.** Yhteydenpitoa yhdistyksen jäsenistöön ja talkoolaisiin tiivistetään. Uusien vapaaehtoisten rekrytointia tehostetaan viestinnän keinoin. Aktiivisten tottolaisten palkitsemisesta ja kiittämisestä huolehditaan. Totto ry:n kummit on tärkeä vapaaehtoistentoimijoiden tukiryhmä.
8. **Yhteistyöverkostot lisäävät mahdollisuuksia.** Tapahtumatuotannossa niin Sadonkorjuumarkkinoilla kuin monissa muissakin kotiseutumuseon ympärivuotisissa tapahtumissa on MIELE ry:n

Rovaniemen Neuvokkaan ja Rovaniemen seurakunnan sekä Rovaniemen kaupungin kanssa tehtävä yhteistyö erittäin tärkeää. Korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa tehtävä opiskelija- ja hankeyhteistyö ovat suuri voimavara yhdistyksen toiminnalle. Opiskelijoiden harjoittelut, opinnäytetyöt ja tapahtumia tukeva opetuksen integraatio palvelevat museon toimintaa ja kehittämistä.

3.3 Vuosikello 2024

Kuukausi	Toiminnan sisältö	Arviointi
Tammikuu ”Pakkas talvi” (tammi helmikuu)	Johtokunnan kokous 15.1.2024 Kesätyöntekijöiden haku kuulutukset ja harjoitustöiden teemat korkeakouluille	Johtokunta valitsi varapuheenjohtajaksi Jorma Hovin ja sihteeriksi Tuuli Murtorinteen vuodeksi 2024. Johtokunta vahvisti toimikuntien, jaosten, ryhmien ja vastuuhenkilöiden kokoonpanot. Kesätyösetelinuoria valittiin yhteensä 5 työskentelemään avustavissa tehtävissä asiakaspalvelutyössä ja Museoympäristön luontoarvot -hankkeessa. RiSestä saatiin kiinteistönhuoltotehtäviin yhdyskuntapalvelua suorittava henkilö. Museoympäristön luontoarvot -hankkeen toiseen vaiheeseen palkattiin Lapin AMKista 1 agrologiopiskelija 2,5 kuukaudeksi.
Helmikuu	Johtokunnan kokous 27.2.2024 Avustushakemus Rovaniemen kaupungin vapaa-ajan lautakunnalle Jää-, lumi- ja laskiaistapahtumat	Rovaniemen kaupungin vapaa-ajan lautakunnalle jätettiin 12 000 €:n suuruinen avustushakemus. Avustusta yleiskuluihin saatiin 11 100 €. Teemakahvilat ja laskiaistapahtuma onnistuivat kannattavasti ja hyvin. Lumiveistoksia kotiseutumuseon rihipellolle rakensivat Lapin yliopiston opiskelijat helmikuussa. Koko perheen laskiaistapahtuma 11.2.2024 klo 11-15. Pakkanen paukkui, mutta reipasta väkeä saatiin mukaan iloiseen laskiaistapahtumaan. Pulkat liukuivat, hoijakka pyöri ja Rovaniemen seurakunnan lapsiohjaajat leikittivät lapsia. Emäntien laskiaispullat maistuivat ja paistetut makkarat sekä hernekeitto menivät hyvin kaupaksi. Väkeä oli mukana noin 500. Ystävänpäivän kahvila pidettiin 14.2.2024.

Maaliskuu "Hankikan tokevät" (maalis huhtikuun alkupuoli)	Johtokunnan kokous 26.3.2024 Kyläyhteistyöryhmän kokous 26.3.2024 Suuren adressin 125. juhluvuoden teemakahvit 15.3.2024 Naisten päivän sauna 8.3.2024 Tuomas Tuomaanpoika Pöykön kuvan luovutustilaisuus salin puolella 15.3.2024.	Päätettiin kevätkokouksessa esiteltävät asiat, toimintakertomus 2023 ja tilinpäätös 2023. Päätettiin hakea RKKS:ltä avustusta kyläyhteistyöhenkilön palkkaukseen. Siihen saatiin kielteinen päätös huhtikuussa. Marketta Harju-Autti ja Maakuntamuseon amanuenssi Heidi Pelkonen alustivat Suuren Adressin valmistelutoimet Lapissa. Saunojia oli 5 hlöä. Pöykön sukuseura luovutti kuvan museolle.
Huhtikuu "Jäiden lähtö" (huhtikuun loppu-toukokuu)	Johtokunnan s-postikokous 10.4.2024 Yhdistyksen kevätkokous 14.4.2024 Teemakahvilat Yleinen sauna 30.4.	Hyväksyttiin projektihakemus RKKS:lle kyläyhteistyöhenkilön palkkaukseen. Kevätkokous pidettiin kotiseutumuseolla, puheenjohtajana toimi Aarre Seppälä. Vuoden 2023 toimintakertomus hyväksyttiin sekä tilinpäätös vahvistettiin ja vastuuvapaus myönnettiin tilivelvollisille. Suomen Kotiseutuliiton vuosikokouksen 7.9.2024 edustajaksi valittiin Kaija Sälevä. Vappusimojen ja munkkien myynti kahvilassa 30.4.2024 Saunojia oli 8 hlöä.

Toukokuu	Kansainvälinen museopäivä 18.5.2024 Johtokunnan kokous 7.5.2024 Kyläyhteistyöryhmän kokous 15.5.2024 Teemakahvilat Alkusammutus- ja ensiapukoulutus ja siivouspäivä 27.5. klo 10-18.	Museopäivän yhteydessä pidettiin Suomen Kotiseutuliiton 75-juhlavuoden kahvitilaisuus. Päätettiin Suomen Kotiseutuliiton ansiomitalien hakemisesta. Informoitiin kyliä Maaseudun säätiön avustuksesta kylävierailuihin (3000 €). Samoin todettiin RKKS:n kielteinen päätös kyläyhteistyöhenkilön palkkaukseen. Sovittiin kylien tapahtumien merkitseminen Totto ry:n sähköiseen kalenteriin. Kansainvälisen museopäivän merkeissä 18.5. pidettiin Kotiseutukahvit, osallistujia kävi muutamia kymmeniä klo 12-15. Tottolaiset harjoittelivat alkusammutus- ja ensiaputaitoja 27.5. Lapin pelastuslaitoksen johdolla. Samalla pidettiin museoalueen siivoustalkoot. Mukana oli parikymmentä talkoolaista.
Kesäkuu "Keskiyön aurinko" (kesäkuu)	Museo auki yleisölle 4.6. – 29.8.2024 Suomalaisen saunan päivä 8.6.2024 Johtokunnan kokous 6.6.2024 Luonnonkukkapäivä 16.6.2024 Koko perheen juhannusaatto 23.6.2024 Uulan Myllyn katselmus 28.6.2024 Kotiseutumuseo ja Lapin maakuntamuseo olivat mukana Narkauksen perinnepäivässä 29.6.2024	Yleisessä saunassa oli 12 saunojaa. Päivän järjestäjänä oli Suomen luonnonsuojeluliitto ja Totto ry. Opastettu kasviretki pidettiin museon pihapiirissä, minkä jälkeen pihapiirissä nautittiin retkieväitä ja museokahvilan tuotteita. Osallistujia oli parikymmentä. Juhannusjuhlassa laulettiin yhteislaulua Nocturne-duon johdolla, ihalitiin lipunnostoa ja nautittiin keskikesäistä tunnelmaa. Lapsille oli ohjattua perinneleikkitoimintaa. Osallistujia oli noin 100 hlöä. Vuosikatselmuksessa mukana Esko Lotvonen, Jorma Hovi, Kaarlo Alaoja, Martti Vaarala, Eila Henttunen, Matias Henttunen ja Heikki Henttunen. Katselmuksesta laadittiin pöytäkirja, johon kirjattiin tarvittavat jatkotoimenpiteet.

Heinäkuu "Sadonkorjuu" (heinäkuu elokuu)	Johtokunnan kokous 22.7.2024	Perustettiin työryhmä valmistelemaan yhdistyksen sääntöjen muutoksia. Työryhmään nimettiin puheenjohtaja Esko Lotvonen, varapuheenjohtaja Jorma Hovi, Marketta Harju-Autti , Kerttu Oikarinen ja sihteeriksi Tuuli Murtorinne.
	Runon ja suven päivän tilaisuus 6.7.2024 Kuvataiteen päivä 10.7.2024	Tilaisuudessa oli 35 osallistujaa. Nautittiin Pirjo Ylikosken suunnittelemaa Suvileivosta. Kuvataiteen tilaisuudessa oli 20 osallistujaa. Samana iltana pidettiin rantasaunalla vastantekotapahtuma, minkä jälkeen lämmitettiin sauna.
	Marjetanjuhla heinänteon aluksi 14.7.2024	Messu kirkossa (Marketta Harju-Autti Totto ry:n edustaja), juhla museon kartanolla, juhlapuheen piti Suomen Kotiseutuliiton valtuuston varapuheenjohtaja Tuija Ahola. VPK:n soittokunta ja Duo Nocturne musisoivat. Miia Äärelä piti esityksen museoalueen perinnekasveista. Tilaisuudessa luovutettiin Suomen Kotiseutuliiton ansiomitalit. Juhlassa oli tarjolla myös perinteistä varraslohta. Osallistujia oli noin 100 hlöä.
	Virsiseurat 18.7.2024	Virsiseurat järjestettiin yhteistyössä Rovaniemen seurakunnan kanssa, toivevirsiä veisattiin, kahvila palveli. ohjaajana seurakunnasta oli kappalainen Mikko Reijonen. Osallistujia oli 15 hlöä.
	Matonpesutalkoot Pöykkölän matonpesupaikalla 23.7. klo 7-11	Matonpesussa oli mukana 7 talkoolaista. Hyvä sää ja iloinen tunnelma siivittivät aamun urakkaa. Näin saatiin museon kirjavat matot auringonpaisteeseen kuivumaan.

Syyskuu "Ruska" (syyskuu lokakuu)	Johtokunnan kokous 16.9.2024 Sadonkorjuumarkkinat 7 - 8.9.2024. Totto-kalenteri 2025 Ohjelmalliset koululaisvierailut kotiseutumuseolla Kansalliset kotiseutupäivät Vantaalla 6.-9.9.	Vahvistettiin ja tarkistettiin Sadonkorjuumarkkinoiden järjestelyiden tilanne. Kuudennet Sadonkorjuumarkkinat järjestettiin teemalla Lähellä tuotettu – kestävä valinta. Järjestelyistä vastasi toimikunta Esko Lotvosen johdolla. Mukana oli myös yhteistyökumppaneiden edustajia. Sadonkorjuumarkkinoiden aikana järjestettiin varraslohen paistonäytös. Osassa museota oli avoimet ovet. Vieraita markkinoilla oli ennätysellinen määrä, noin 6600 henkilöä. Myyjä oli liki 60. Linja-autokuljetuksissa tehtiin yhteistyötä Lapin metsämuseon Sahanperän Savotan kanssa lauantaina 7.9. Totto-kalenteri 2025 valmistui Sadonkorjuumarkkinoihin mennessä. Se on XXII kalenteri. Painosmäärä oli 300 kpl ja lisäpainos 100 kpl. Hanna-Maija Sandqvist, Sirkka Veikkolainen, Kaija Sälevä ja Hannu Hakanpää järjestivät ohjelman ja opastivat hyvällä menestyksellä suuren määrän koululaisvierailuja. Edustajana paikalla Vantaalla oli Kaija Sälevä. Päivillä palkittiin Lapin maakunnan kotiseutuhankkeena Nätti-Jussin viikko. Muurolan delegaatio vastaanotti palkinnon.
Lokakuu	Totto ry:n johtokunta vieraili Jaatilan kylässä 2.10.2024 Johtokunnan kokous 15.10.2024 Avustushakemus Museovirastolle "Avustukset paikallismuseoiden hankkeisiin" Kehittämispäivä 15.10. klo 10-15. Römppäpuolinen 27.10.2024	Tutustuttiin Jaatilan rakennusperinteeseen ja alueen kotiseutuyhdistysten arkistojen mielenkiintoisiin tietoihin Olli Tiuraniemen johdolla. Museovirastolle jätettiin hakemus museon paloilmoitinjärjestelmän uusimisesta. Kustannusarvio on 10 500 €. Kehittämispäivän aikana työstettiin toimintasuunnitelmaa vuosille 2025–2027. Mukana kehittämispäivässä oli johtokunta, talousjaoksen, toimikuntien ja emännistön edustajat. Emännistö valmisti Römppäpuoliselle perinneruokalounaan oman pihan tuotteista ja Posion muikuista, lisäksi tarjolla oli paahtopaistileipää, rieskaa, ruisleipää ja sipuli-voikastiketta, kotikaljaa, mehua, maitoa ja vettä. Jälkiruokana oli kahvi vehnäleipävanukasta ja vaniljakastiketta. Osallistujia oli viitisenkymmentä henkilöä. Palautteet olivat kiitettäviä.

	Ristikirkon muistaminen 27.10.2024 klo 10-12.	Rovaniemen 16.10.1944 Lapin sodassa tuhoutumutta kolmatta kirkkoa, ristikirkkoa, muistettiin messussa Rovaniemen kirkossa. Saarnan piti kirkkoherra Ilari Klunnun ja toisena tekstinlukijana oli Tuuli Murtorinne Totto ry:stä.
Marraskuu "Ensilumi" (marras- kuu-joulu kuun alku)	Johtokunnan kokous 20.11.2024 Saunaillat 8.11. ja 18.11.2024 Talkoolaisten kiitosilta 20.11.2024 Selvitys yleisavustuksesta Rovaniemen kaupungille 23.11.2024.	Käsiteltiin kehittämissäpäivän ja yhdistyksen eri toimielimien pohjatyön perusteella syntyneet yhdistyksen seuraavan ja kahden sitä seuraavan vuoden toimintasuunnitelmien luonnokset ja käynnistettiin tulevan vuoden talousarvion laadinta. Saunaillassa 8.11. oli 11 kävijää ja 18.11. oli 9 kävijää. Talkoolaisille järjestettiin kiitosilta. Kutsua noudatti 44 henkilöä. Tilaisuuden aluksi yhdistyksen edustajat käyttivät kiitospuheen, minkä jälkeen nautittiin emäntien valmistama maittava porokeitto. Lopuksi juotiin täytekakkukahvit. Ilta oli iloista yhdessäoloa, jossa kaikki viihtyivät! Toiminta-avustus käytettiin yhdistyksen toiminta-ajatuksen mukaisten veloitteiden täyttämiseen ja kasvaneiden yleiskulujen kattamiseen, sähkökuluihin ja rakentamishankkeiden omavaraisuusosuuksiin.

Joulukuu "Joulukaa mos" (joulukuu)	Johtokunnan kokous 4.12.2024	Viimeisteltiin vuoden 2025 talousarvio. Syyskokouksessa käsiteltävät asiat hyväksyttiin syyskokoukselle esitettäväksi hyväksymistä varten.
	Yhdistyksen syyskokous 8.12.2024	Yhdistyksen syyskokous pidettiin Rovaniemen kotiseutumuseolla. Puheenjohtajana toimi Aarre Seppälä. Syyskokoukseen osallistui 23 hlöä. Syyskokous hyväksyi vuoden 2025 ja kahden sitä seuraavan vuoden toimintasuunnitelman, päätti henkilö- (30 €) ja kannattajajäsenmaksujen (130 €) suuruudet, hyväksyi tilintarkastajan palkkion ja talousarvion 2025. Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin Esko Lotvonen vuodelle 2025. Johtokunnan jäsenten valinta tehtiin siten, että uusina jäseninä aloittavat Eija Virtasalo (3 v) ja Sirkka Veikkolainen (2 v). Kaija Sälevä valittiin jatkamaan johtokunnassa (3 v). Hannu Hakanpää ja Meeri Vaarala halusivat luopua jäsenyyksistään. Tilintarkastajaksi valittiin jatkamaan Tuoma Enbuske ja varatilintarkastajaksi Panu Lauhava. Kokous hyväksyi johtokunnan esityksen yhdistyksen uusiksi säännöiksi, jotka lähetettiin PRH:lle hyväksyttäväksi.
	Joulutähden sytyttämistilaisuus 8.12.2024	Seurakunnan kanssa toteutettiin Joulutähden sytyttäminen museon lipputankoon. Tilaisuudessa laulettiin myös kauneimpia joululauluja. Tapahtuma toteutettiin Topi Litendahlin johdolla.
	Jouluvaellus 13.12. – 16.12.2024	Jouluvaellus toteutettiin Rovaniemen seurakunnan ja Neuvokkaan kanssa yhteistyössä edellisten vuosien tapaan. Kävijöitä vaelluksella verotti tällä kertaa kovat pakkaset, joten vain joitakin kymmeniä rohkaistui mukaan vaellukselle yhden yleisövaelluksen aikana. Emännistö huolehti ruokailuista ja talonmies lavastuksesta, lumitöistä ja valaistuksesta. Jäärakenteet valmistivat REDUN oppilaat opettajansa Aimo Jolangin opastuksella. Mika Törmänen Neuvokkaasta rekrytoi roolihenkilöt, ja Matti Ansala, Pirjo Ylikoski ja Pauli Niemelä Toton puolelta. Seurakunnasta toimijoina olivat Seija Luomaranta, Jere Turpeinen, Susanna Jokela ja Noora Hietanen.
	Tuomaan päivän kuusijuhla 21.12.2024	Tuomaanpäivän kuusijuhla järjestettiin perinteiseen tapaan. Marketta Harju-Autti luki jouluevankeliumin vuoden 1642 Biblian mukaan. Tarjolla oli riisipuuroa hedelmäsopan kera ja joulukahvit. Osallistujia oli parikymmmenä henkilöä.

3.4 Avustus- ja hankehakemukset 2024

Rahoittaja/nimi / kesto	2024	
Rovaniemen kaupungin kulttuuriavustukset vuosi 2024: Yleisavustus	Saatu 11000 € Selvitys tehty 18.11.2024	

Lapin Ely: Museoalueen kiireelliset korjaustyöt 6000 €, josta omavastuu 50 %	3 000 € + omavastuu 3000 €	Raportoitu 30.4.2024 mennessä
Kunta- ja Järjestö-Helmi: Museoympäristön luontoarvot 1.6.2022 – 31.12.2024, yhteensä 22 734,30, josta Totto 1 136,70 €, saatu jatkoaika 31.10.2024 saakka.	Raportoitu 2022–2023 yht. 16 140,30 €	Vuonna 2024 käytetty 6 280,15, omarahoitus 314 €, yht. 6 594 €. Raportoitu marraskuussa 2024.
Museovirasto, Digitaalinen kohdekokemus 1.5.2023 – 31.12.2024, tuki 4 500 €, omavastuu 1 000 €, yht. 5 500 €	Hanke toteutettu suunnitellusti vuoden 2024 loppuun mennessä	Raportoitu tammikuussa 2025
Museovirasto, Navettarakennuksen perustukset 1.5. – 30.12.2023, jatkoaika 31.12.2024 saakka, 8 000 €, omavastuu 2 000 €, yht. 10 000 €	Hanke toteutettu loppuun lokakuussa 2024.	Hanke raportoitu marraskuussa 2024.
Museovirasto, Paikallismuseoiden avustukset 2024: Rovaniemen kotiseutumuseon paloilmoinjärjestelmän uusiminen 1.5. – 31.12.2024 osa 1, haettu tukea 10 500 €, josta omavastuu 20 %	Haku 23.10. 2023	Kielteinen päättös huhti kuussa 2024
Maaseudun säätiö, 3000 €. Avustus museoiden vierailuihin Rovaniemen kyliin.	Päättös saatiin huhtikuussa 2024	Jäljellä 31.12.2024 2450 €

Museovirasto, Paikallismuseoiden avustukset 2025; Rovaniemen kotiseutumuseon paloilmoitinjärjestelmän uusiminen 1.5-31.12.2025, osa 1, haettu tuki 10500 €	Haku 10/2024	Päätös saadaan 4/2025
Lapin ELY, Rakennusperinnehankkeiden avustukset 2025. Venehuoneen pärekaton uudistaminen ja savusaunan seinän korjaus. Kustannusarvo 5500 € + 500 €. Omarahoitus 50 %,	Haku 1.12.2024	Päätös ennen kesää 2025

3.5 Kotiseutumuseo avoinna yleisölle

Museo pidettiin avoinna yleisölle 4.6.– 29.8.2024 tiistaista sunnuntaihin klo 11–17. Kesän aukiolo aika hoidettiin vapaaehtoisvoimin.

Museon kesätyöntekijöiksi hankkeeseen palkattiin yksi Lapin AMKin agrologiopiskelija 2,5 kuukaudeksi. Lisäksi palkattiin viisi kesäsetelinuorta 10 päiväksi. RiSen kautta saatiin yksi työntekijä kiinteistöhoitoon talonmiehen tueksi. Matkailualan harjoittelijat saatiin kuukaudeksi sekä koulutuskuntayhtymä Redusta ja Lappiasta.

Museossa toimi koko kesäkauden museokahvila ja museon aukioloajan ulkopuolella teemakahvila. Kahvin ja leivonnaisen hinta oli 5 euroa. Teemakahvilassa perittiin kahvista, leivonnaisesta ja ohjelmasta yhteensä 7 €.

Kesäkauden aikana 3.6.–29.8.2024 museokävijöiden määrä oli selvästi kasvussa. Lapsiperheitä ja koululaisryhmiä kiinnostivat ohjelmalliset tapahtumat. Museokorttikävijöitä oli yhteensä noin 1500 henkilöä. Tapahtumiin osallistuneiden ja teemakahvilakäyntien määrät sekä tilauspalvelut lisäsivät museolla vierailijoiden kävijöiden määrää huomattavasti. Toimintavuoden kävijämäärä oli arviolta noin 9000 henkilöä, josta Sadonkorjuumarkkinoiden arvioitu kävijämäärä oli noin 6 600.

3.6 Jäsenistö, jäsenmaksut ja jäsenkirjeet

Kertomusvuonna yhdistyksen jäsenmääräksi jäi 201 henkilöjäsentä, joista yksi on kunniajäsen ja 23 kannattajaäsentä. Henkilöjäseniä jäsenreskontrasta poistettiin 11 ja 8 uutta jäsentä liittyi yhdistykseen. Kannattajajäseniä erosi yksi ja tilalle tuli yksi henkilö. Perusteina eroamisella olivat oma eroilmoitus, kuolemantapaus ja jäsenmaksunsa maksamatta jättäminen kahden vuoden ajalta. Yhdistyksen jäsenmaksu nostettiin kertomusvuonna 25 eurosta 30 euroon henkilöjäseneltä ja 125 eurosta 130 euroon kannattajajäseneltä. Tästä johtuen yhdistyksen jäsenmaksutulot nousivat hieman. Jäsenmaksutulot vuonna 2024 oli yhteensä 8990 €.

3.7 Yhteisöjäsenyydet

Yhdistys on Suomen Kotiseutuliiton, Suomen museoliiton, Lapin rakennusperinne ry:n ja Peräpohjolan Leader ry:n yhteisöjäsen.

4. TOIMIKUNNAT, JAOKSET JA MUUT RYHMÄT

4.1 Taloustoimikunta

Kokoonpano: Esko Lotvonen pj., Jorma Hovi vpj, Matti Ansala , Esko Oikarinen, Kerttu Oikarinen ja Kaarlo Alaoja. Talousjaos kokoontui kertomusvuonna viisi kertaa ja käsitteli 47 asiaa.

Tajousjaos seurasi kokouksissaan yhdistyksen taloustilannetta ja talousarvion toteutumista kirjanpidon talousraporttien ja yhdistyksen pankkitilin saldon pohjalta. Talousjaos valmisteli kirjanpitäjän apuna tilinpäätöksen 2023 ja talousarvion 2024.

Talousjaos keräsi Marjetanpäivän juhlan 14.7.2025 käsiohjelmaan tuki-ilmoituksia juhlan kustannusten kattamiseksi.

Talousjaoksen edustajia oli mukana Sadonkorjuumarkkinoiden ja Jouluvaelluksen järjestelytoimikunnissa.

Totto ry:n talousjaoksen toimintakertomus vuodelta 2024

Totto ry:n syyskokous 10.12.2023 päätti organisaatiomuutoksesta. Päätöksessä lakkautettiin taloustoimikunta ja perustettiin johtokunnan alainen talousjaos. Jaoksessa on kaksi jäsentä johtokunnasta ja neljä ulkopuolista jäsentä vastuualueineen.

Totto ry:n johtokunta nimesi kokouksessaan 15.1.2024 jaoksen kokoonpanon. Puheenjohtajaksi nimettiin Esko Lotvonen ja muiksi jäseniksi Jorma Hovi, Matti Ansala (taloushallinto), Esko Oikarinen (varainhankinta ja yhteiskuntasuhteet), Kerttu Oikarinen (hanketoiminta) ja Kaarlo Alaoja (sisäinen tarkistus). Sihteeriksi nimettiin Tuuli Murtorinne. Johtokunta hyväksyi jaoksen toimenkuvan ja sisäisen työnjaon.

Talousjaoksen ensimmäinen kokous pidettiin 7.2.2024. Kokouksessa jaoksen varapuheenjohtajaksi valittiin Jorma Hovi, ja hyväksyttiin toimintasuunnitelma vuodeksi 2024. Merkittiin tiedoksi yhdistyksen taloustilanne.

Varainhankinnan ja yhteiskuntasuhteitten tiimoilta pidettiin palaveri 22.2. Sovittiin yhteydenpidosta erityisesti kummien kanssa. Helmi- ja maaliskuussa valmisteltiin yhteistyössä kirjanpitäjän kanssa vuoden 2023 tilinpäätöstä. Lisäksi AKKE-kylähankkeen jatkeeksi valmisteltiin johtokunnan käsittelyyn laajempi yhteistyöhanke kylien kanssa. Siitä käytiin ennakkopalaveri RKKS:n toimitusjohtaja Matti Alatalon kanssa. RKKS teki johtokunnan hakemukseen kielteisen päätöksen 24.4. Maaseudun säätiölle valmisteltiin hakemus museoiden vierailuista kyliin vuosien 2024-2025 aikana. Hankkeeseen hyväksyttiin rahoitusta 3 000 euroa. Rovaniemen hyvinvointilautakunta hyväksyi 25.4. Totto ry:lle yleisavustusta 11 000 euroa. Museovirasto teki kielteisen tukipäätöksen paloilmointijärjestelmän uudistamisesta.

Talousjaoksen toinen kokous pidettiin 19.3. Kokouksessa käytiin läpi yhdistyksen taloustilanne, kommentoitiin johtokunnalle tilinpäätösluonnosta ja hyväksyttiin toimintakertomukseen 2023 taloustoimikunnan osio.

Talousjaoksen kolmas kokous pidettiin 31.5. Kokouksessa päivitettiin yhdistyksen talouden tilanne. Myös Marjetan juhlan ja Sadonkorjuumarkkinoiden valmistelujen tilanne käytiin läpi. Marjetan juhlan ilmoitushankintaa hoitivat Esko Lotvonen, Esko Oikarinen ja Matti Ansala. Lisäksi keskusteltiin talousarvion seurannan tilanteesta sekä hankkeiden edistymisestä.

Talousjaoksen neljäs kokous pidettiin 9.9. Kokouksessa käytiin läpi yhdistyksen taloustilanne. Sadonkorjuumarkkinoiden tulos todettiin erinomaiseksi. Myyjien määrä oli 60, mikä oli ennätys. Markkinakävijöitä oli noin 6 600. Arvioitiin talousarvion toteutumista ja taloushallinnon toimenpiteiden toimivuutta.

Sisäisen tarkastajan, Kaarlo Alaojan aloitteesta pidettiin palaveri kirjanpitäjä Teemu Kuuselan kanssa 2.10. Keskustelun aiheena olivat kuluven vuoden aikaiset taloushallintouudistuksen kokemukset ja kustannukset. Maaseudun säätiön hankkeesta tehtiin lokakuussa väliraportti.

Talousjaoksen viides kokous pidettiin 20.11. Kokouksessa käytiin läpi yhdistyksen taloustilanne ja talousarvion toteutuman seuranta. Käsiteltiin kirjanpitäjän kanssa laadittu luonnos talousarvioksi. Tehtiin siihen muutosesityksiä johtokunnan käsittelyä varten. Käytiin lisäksi läpi hankkeiden tilanne.

Taloushallinnon myynti- ja laskutuspalvelut on tehty talkoolaisten voimin. Puheenjohtaja on aika-ajoin laatinut kirjanpitäjälle myyntiraportit, joissa on käsitelty Zettle-maksupäätteen kautta ja käteisellä saadut tulot. Raportissa on täsmäytetty myös kassavarat ja kassakirjaan tehdyt kirjaukset. Näihin ei ole liittynyt epäselvyyksiä. Aika-ajoin on myös kassavaroja pankitettu, mikä on aina tehty yhdessä kahden henkilön kanssa.

Toimintavuoden aikana on raportoitu seuraavat monivuotiset hankkeet:

1. UUDELY/12815/2021: Kunta- ja Järjestö-Helmi erityisavustuhaku Museoympäristön luontoarvot 2021 – 2024, rahoitus 22 734,00 €, josta omavastuu 5 %.
2. Lapin ELY 5478/2022: Rakennusten kiireelliset korjaustyöt 2023 – 2024, rahoitus 6 000 €, josta omavastuu 50 %.
3. Museovirasto/14/02.05.00/2022: Navettarakennuksen perustukset, rahoitus 10 000 €, josta omavastuu 20 %.
4. Museovirasto/va-mv-2022-1-4: Digitaalinen kohdekokemus, rahoitus 5 500 €, josta omavastuu vajaa 20 %.

4.2 Kiinteistötoimikunta

Kokoonpano: Jorma Hovi puh.joht., Kaarlo Alaoja, Pauli Niemelä sekä asiantuntijana Lapin Maakuntamuseon amanuenssi Jani Hiltunen.

Toimikunnan tehtävänä on huolehtia parhaansa mukaan yhdistyksen omistamien Pöykkölässä ja Sinetässä olevien kiinteistöjen kunnosta ja turvallisuudesta käytössä olevien olevien resurssien mukaan.

Toimikunnalle on kuulunut Museoviraston ja Uudenmaan Elyn rahoittamien hankkeiden valvonta ja osallistuminen toteutuksiin.

Kesän aikana saatettiin loppuun Uudenmaan Elyn ”Museoympäristöjen luontoarvot” -hankkeen kolmannen vuoden työt. Työhön oli palkattu hankkeen rahoituksella agrologiopiskelija Jaakko Soppela, joka laati Lapin ammattikorkeakouluun agrologiopintoihin liittyvän opinnäytetyön ”Jatkosuunnitelma kotiseutumuseon niittyjen ennallistamiseksi”. Tämän tarkkaan laaditun esityksen mukaan piha-alueen tulevat hoitotyöt on tarkkaan esitetty.

Museoviraston ”Navetan perustukset” -hanke muuttui Museoviraston luvalla siten, että mittaustuloksilla myrkyllisiksi todetut parsirakenteet 12 kpl purettiin restaurointimestari Jaakko Moilasen toimesta työsuojeluohjeita noudattaen, jätteet toimitettiin Napapiirin Residuumin jäteasemalle edelleen hävitettäväksi Riihimäen jätelaitokselle.

Koko navetan lattiarakenne purettiin, lahonneet kantavat rakenteet uusittiin, väliseiniä tuenta korjattiin, samoin ulkoseiniä suoruutta oikaistiin. Lattia rakennettiin osin vanhoista puhtaista ja terveistä lankuista, osin uusista lankuista. Lattiaan tehtiin avattava luukku, josta voi nähdä alla olevan lahonneen virtsakaivon rakennetta. Navettaan tehtiin kaksi partta lehmille ja vasikka-aitaus. Tämä ratkaisu tehtiin yhdessä Maakuntamuseon asiantuntijoita Heidi Pelkosta, Jani Hiltusta ja Miina Tolosta kuullen. Korjaustyön suorittivat Väinö Salowin johdolla Markku Ronsi, Seppo Sandqvist ja Pauli Niemelä. Nyt navetan käyttöä erilaisiin tilaisuuksiin on mahdollista lisätä tasaisen lattian vuoksi.

Karjakeittiön luonnonkivilattia korjattiin asentamalla kivet siten, etteivät ne enää kallistele.

Navetan vesikatto peitettiin koko katon peittävällä aumamuovilla, koska väliaikaiseksikin tiedetty kovalevykatto oli alkanut vuotaa.

Navetan vinttikaivon puoleista maanpintaa muokattiin kaivinkoneella siten, että katolta tuleva vesi valuisi pois päin rakennuksesta.

Pajarakennuksen lautakatto tervattiin hautatervalla.

Heinäladon edessä olevan ojan yli rakennettiin puinen silta Pauli Niemelän ja Markku Romsin toimesta.

Yleisövessoihin asennettiin pistorasioita lisälämmityslaitteiden käyttöä varten, samalla uusittiin vessojen ulkovalo, (jonka valokatkaisin oli aiemmin talonmiehen asunnossa). Työn suoritti sähköliike Sähkötapio Oy.

Saunan piipun muuraukset teki restaurointimestari Jaakko Moilanen yrityksensä Lapin Muurre Oy:n toimesta. Piipun päällystämisen pellillä suoritti Rovaniemen Pelti Seppo Oy, samalla piippuun asennettiin ns hattu.

Päärakennuksen palotikkaat ja katolla oleva lapetikas uusittiin, myös puovirakennuksen palotikkaat uusittiin. Palotikkaat teki Pauli Niemelän kanssa ukrainalainen insinööri, joka oli ReduEdu Oy:n lähettämänä tutustumassa suomalaiseen työelämään.

Puovirakennukseen tehtiin uudet ulkoportaot kaiteineen: talonmiehen asuntoon, puovin varastoon ja yleisövessoihin, samoin uusittiin myös Mårdin aitan ulkoporras.

Polttopuita varten rakennettiin liiterirakennus, joka tulikin lähes täyteen osittain ostetuista polttopuista sekä kala-aitan ympäristöstä kerätyistä polttopuiksi kelpaavista. Muutamia ylimääräisiä uusia hirsiiä varastoitiin myös liiteriin suojaan tulevia tarpeita varten.

Rakennusten seinien vierustoja on niitetty kesän aikana useita kertoja.

Sinetän myllypirtin vuokralaisen Eila ja Matti Henttusen rakennuttaman saunarakennuksen vastaanottotarkastukseen 25.11.2022 merkityt puutteet ovat vielä osin tekemättä.

Uulan myllylle johtavan kanavan ja Sinettäjoen välisessä ”saarella” ollut höyrykone nostettiin kovalle maalle tarkoituksena sijoittaa se saman katoksen alle, jossa on nyt varastoitu vanhan Sinetän sahan osia.

Korvalantien Y1999-10593 yksityistien tiehoitokunnan kokoukseen 27.6.2024 Jorma Hovi osallistui etänä. Uulanmyllyntie kuuluu tämän yksityistien alueeseen.

Käsisammuttimet on käytetty ennen kesäkauden alkamista määräaikaishuollossa Sammutinhuolto Avap Oy:ssa.

Kiinteistötoimikunta suoritti vuosittaisen kiinteistöjen ulkopuolisen tarkastuksen 7.10.2024, muistio on liitetty johtokunnan pöytäkirjan liitteeksi.

Lapin Pelastuslaitoksen henkilökunta koulutti Totto ry:n talkooväkeä 27.5.2024 sammutinpeitteen ja käsisammuttimien käyttöön.

Pelastussuunnitelman laatiminen vuosittain on osittain kuulunut myös toimikunnan tehtäviin samoin sen esittely talkoolaisille ja kesätyöntekijöille.

4.3 Kokoelmatoimikunta

Kokoonpano: Hannu Hakanpää pj, Mervi Löfgren Autti, Raija Matikainen, Hanna-Maija Sandqvist ja Sirkka Veikkolainen.

Kokoelmatoimikunnan perustehtävänä on kotiseutumuseon kokoelmien hoito. Toimintavuoden aikana vastaanotettiin lahjoituksina muutama esine ja poistettiin kokoelmista huonokuntoisia tai rikkoutuneita esineitä.

Digitaalisen kohdekokemus -hankkeen puitteissa uudistettiin museon asiakasesitteet ja päivitettiin puovin paikallishistoriahuoneen QR-koodit.

Nykyisen Pöykkölän päärakennuksen rakentajan Tuomas Tuomaanpoika Pöykön valokuva hankittiin, retusoiitiin ja järjestettiin valokuvan luovutustilaisuus. Paikalla oli Pöykön sukuseuran edustus.

Museolla oleva käsikirjasto luetteloitiin ja siirrettiin sähköiseen muotoon.

Vuoden jokaista koululaisvierailua oli aina ohjaamassa joku toimikunnan jäsenistä.

Organisoitiin kylävierailu Alakemijoelle Jaatilaan, jossa tutustuttiin kylän perinnetyöhön Olli Tiuraniemen johdolla.

Sinettään Uulan Myllylle tehtiin tarkistusmatka. Myllyltä otettiin mukaan aineistoa, jonka säilytys kuuluu kotiseutumuseolle Pöykkölään.

Toimikunnan jäsenet osallistuivat museon ympärivuotiseen päivystystyöhön, samoin osallistuttiin Sadonkorjuumarkkinoilla moniin eri tehtäviin.

Kansainvälisenä Museopäivänä 18.5.2024 oli museon Avoimet Ovet -tapahtuma ja 15.3.2024 järjestettiin teemakahvila aiheena ”Suuri Adressi ja Rovaniemi”.

4.4. Perinnepuutarharyhmä

Kokoonpano: Airi Tuomivaara pj., Mari Ekman, Raija Kelloniemi ja Marketta Melakari.

14.5. Puutarhassa aloitettiin leikkaamalla herukkapensaat.

25.5. Perinnekasvitarhan varsinainen toiminta aloitettiin palstan äestyksellä. Sipulipenkkeihin lisättiin pieni määrä kanankakkaa täydentämään lannoitustarvetta. Kompostia ei lisätty, koska edellisenä keväänä sitä oli laitettu palstalle runsaasti.

29.5. Steinerkoululaiset kylvivät kauran perinnekasvitarhan palstalle.

30.5.istutettiin perinnekasvitarhaan uudet raparperit vanhojen tilalle, jotka olivat kitukasvuisia alusta alkaen (ranualainen kanta). Museolle uudet raparperin juurakot lahjoitti Martti Rompasaari Rautiosaaren Hepolan tilalta. Raparperin kanta on noin sata vuotta vanha.

30.5. kylvettiin persilja ja tilli, lisäksi istutettiin muutama valkosipuli.

3.6. istutettiin ryvæssipulit

Suurin osa museon pellosta laitettiin viherkesannolle. Petri Leinoselta (Elomestarit) tilattiin herne-kauraseos, joka kylvettiin 7.6. Viherkesannointi onnistui hyvin ja saavutimme sillä merkittäviä voittoja taistelussa monivuotisia, vaikeita rikkakasveja vastaan.

Timo Vierelä lahjoitti museolle raparperijuurakon, joka on noin 100 vuotta vanha kanta Nuasjärveltä. Raparperi istutettiin väliaikaisesti siirteeseen museon pihan perennapenkkiin.

Punaherukoiden keruu aloitettiin 7.8. Myös tillit laitettiin pakkaseen.

15.8. nostettiin ryvæssipulit ja laitettiin liiteriin kuivumaan. Seuraavaksi oli sipulien kuivatus saunan jälkilämmössä.

Sipulia tuli kolme korillista ja niitä säilytetään uuninpankolla. Isoimmat käytetään museon eri ruokatapahtumiin (mm. römppäpuoliseen ja kiitosillan aterioihin).

Steinerkoululaiset korjasivat kaurasatonsa elokuun puolessavälissä.

Sadonkorjuumarkkinoilla myytiin oman pellon persiljaa, loput käytettiin keittiössä ja osa pakastettiin.

Perinnekasvitarhan talkoolaiset puhdistivat kesän aikana perennapenkkiä, joka on lähtenyt hyvin kasvuun. Kasvimaasta poistettiin rikkakasveja säännöllisesti. Sadetta saatiin taivaalta, joten lisäkastelua ei liiemmin tarvittu koko kesänä.

Kesän kasvu oli hyvä, ja sato joutui edellisiä vuosia aiemmin. Sadetta saatiin sopivasti ja kesä oli lämmin.

Satokauden päätyttyä talonmies Pauli Niemelä muokkasi pellon. Viherlannoitus, herne-kauraseos muokattiin peltoon.

Kemiyhtiön sauna, rantasauna

Saunavastaava on Pauli ja hänen varamiehinään ovat toimineet Eeli Suutari-Jääskö, Esa Rautiainen ja Seppo Sandqvist.

Saunan kysyntä kasvoi huomattavasti. Lämmityskertoja tuli yhteensä 32. Saunaa lämmitettiin *tilausasiakkaille* 23 kertaa.

Yleisiä saunoja naisille ja miehille järjestettiin yhdeksän kertaa. Niiden suosio kasvoi kesäaikaan kerta toisensa jälkeen. Erityisesti naisten vuorot olivat hyvin suosittuja. Innostus hiipui kuitenkin syksyllä sen jälkeen, kun laituriviethän talvisäilöön. Joessa kastautuminen koettiin niin tärkeäksi osaksi saunarituaalia.

Rantasaunailta osoittautui erittäin hyväksi myyntituotteeksi, jollainen kiinnostaa tämän päivän kiireistä ihmistä. Asiakaspalautteen perusteella saunaelämys oli sekä rentouttava että virkistävä. Saunamiljöön joen rannassa koettiin ainutlaatuiseksi.

Talkooväki lämmitti saunan viisi kertaa perinnekasvitarhan likaisten peltotöiden jälkeen. Ennen joulua saunassa tehtiin talkoilla suursiivous *joulusaunaa* varten. Joulusauna kuului ”Wanhan pirtin joulu” -pakettiin, joka järjestettiin nyt ensimmäisen kerran. Se onnistui erittäin hyvin ja joulusauna oli asiakkaiden mielestä juhlan kohokohta.

4.5 Viestintätoimikunta

Viestintätoimikunnan muodostivat Kaija Sälevä ja Outi Kähkönen. Toiminta on ollut toiminta-ajatuksen mukaista. Toimikunta on tiedottanut ajantasaisesti tilaisuuksista ja tapahtumista ja ollut osaltaan ideoimassa ja järjestämässä niitä.

Tiedotuksen kanavat

Yhdistyksen ja museon tiedottamisessa käyttämiä kanavia ovat kotisivut, Facebook ja Instagram. Ne toimivat *ulkoisessa viestinnässä*. Kotisivujen ylläpidosta vastasi Outi Kähkönen. Facebookin ja Instagramin ylläpidosta vastasi Kaija Sälevä.

Museotoiminnan *sisäisessä viestinnässä* on ollut käytössä Museon sisäinen viestintä WhatsApp-ryhmä. Lisäksi valokuvien jakamista varten on olemassa TOTTO.somekuvat -WhatsApp-ryhmä, johon eri toimikuntien ottamia kuvia jaetaan kotisivua ja somea varten.

Kotisivulla, Facebookissa ja Instagramissa julkaistiin kuukausittain kuva Totto 2024-kalenterista. Totto ry:n vuotuisista, perinteisistä tapahtumista kerrottiin kotisivulla, Facebookissa ja Instagramissa. Lisäksi mainostettiin museon teemakahviloita ja saunaa. Facebookissa on julkaistu myös monenlaista perinnetietoa.

Jäsenkirje, tiedotteet, julkaistut tekstit sekä tapahtuma- ja kokousilmoitukset 2024

1. Jäsenkirje lähetettiin vuoden 2024 alussa. Se toimitettiin jäsenille ja kannatusjäsenille Talenomin kautta jäsenmaksujen sähköisen perinnän yhteydessä.
2. Tarpeen mukaan yhdistys lähettää lehdistötiedotteita ja julkaisee tekstejä lehdissä ja nettisivullaan. Vuoden 2024 aikana julkaistiin seuraavat kolme numeroitua tiedotetta: 1/2024 Mitä kuuluu Toton kevääseen (16.4.2024), 2/2024 Toton alkuvuosi on ollut toimielias (30.6.2024) ja 3/2024 Museolla hyvä kesäkausi (8.10.2024). Lisäksi kotisivun uutisissa julkaistiin muita ilmoituksia.
3. Tapahtuma- ja kokousilmoitukset
4. Maksuttomat tapahtumailmoitukset julkaistiin Uusi Rovaniemi -lehden Menovinkeissä.
5. Yhdistyksen syyskokouksen päätöksen mukaan yhdistyksen syys- ja kevätkokouskutsut julkaistiin Lapin Kansan seuratoimintapalstalla. Muut maksulliset Lapin Kansan seuratoimintapalstan ilmoitukset olivat Marjetanpäiväjuhla, Römpäpuolinen ja Tuomaanpäivän kuusijuhla.

Marjetanjuhlan käsiohjelma

Marjetanjuhlaan tehtiin entiseen tapaan taitettava 6-palstainen käsiohjelma, johon taloustoimikunta hankki kannatusilmoituksia. Käsiohjelman tyyliä muutettiin vaatimattomammaksi ja painopaikka vaihdettiin edullisempaan.

Sadonkorjuumarkkinat 7.-8.9.2024

Kuudennet Sadonkorjuumarkkinat teemalla *Lähellä tuotettu - kestävä valinta* järjestettiin 7.-8.9.2024. Toisena järjestäjänä oli Rovaniemen kaupunki. Järjestelyistä vastasi toimikunta, johon kuului myös yhteistyökumppaneiden edustajia. Viestintätoimikunta vastasi tapahtuman mainonnasta yhdessä Rovaniemen kaupungin kanssa.

Totto 2025 -kalenteri

Toimintasuunnitelman mukaan Totto 2025 -kalenteri valmistui syksyn 2024 Sadonkorjuumarkkinoihin mennessä. Se on järjestyksessään XXI kalenteri. Kalenterin teemana on kesäiset kuvat ja suomalainen sananlasku "Onni yksillä, kesä kaikilla". Kaikki kalenterin kuvat ovat kuuden entisen rovaniemeläisen ammatti- ja harrastevalokuvaajan ottamia. Kalenterin suunnitteli ja toteutti työryhmä Mervi Löfgren Autti, Marketta Harju-Autti ja Jukka Suvilehto. Kalenteria myytiin 10 euron hintaan sekä museolla että Osviitassa. Suuren kysynnän vuoksi kalenteria myös lähetettiin yksityishenkilöille ympäri Suomea. Ilmaisjakeluna kalenteria on annettu johtokunnalle ja toimikuntien jäsenille.

Esitteet ja QR-koodit

Museoviraston hankkeessa Digitaalinen kohdekokemus valmistettiin QR-koodit puovin paikallishistoriahuoneeseen. Koodeista avautuvat tekstit kirjoitettiin sekä suomeksi että englanniksi. Työn suorittivat kokoelmatoimikunnan jäsenet sekä Outi Kähkönen. Samassa yhteydessä uudistettiin museon paperiset esitteet, joiden esittelytekstejä selkiytettiin nykyihmisille paremmin

ymmärrettävään muotoon. Hankkeessa riitti rahaa myös esitteiden painatuskustannuksiin. Uudistettuja esitteitä painettiin 500 kappaletta.

4.6 Emännistö

Kokoonpano: Pirjo Ylikoski, pj., Kaisa Haverinen, Kristiina Lehtonen, Anneli Matero, Helena Pek kala, Tuulikki Timonen ja Ulla Ylikunnari

Emännistö on huolehtinut talkooruuista sekä tilaisuuksien ja juhlien tarjoiluista. Suurtaapahtuma on ollut Sadonkorjuumarkkinoiden ruokahuolto. Perinneruokailut Marjetanpäivänä, Römppäpuolisella ja Tuomaanpäivän kuusijuhlissa hoidettiin.

Myyntituotteiden, kampanisut, munkit ym. teko ja myynti on kasvanut. Yhteistyö Lapin koulutuskeskus REDUn kanssa on lisääntynyt. Perinneleivonnaisten esilletuominen julkisuudessa on lisään tymässä. Esimerkkinä on Kampanisureseptien keruukampanja. Ympärivuotisuus toiminnassa on lisääntynyt.

4.7 Talonmies

Talonmiehenä on toiminut vuoden 2024 aikana Pauli Niemelä Hän on vastannut myös saunan lämmityksestä ja siihen liittyvästä huoltotoiminnasta.

5. TULOSLASKELMAN LUKUJA JA TASEEN KERTOMAA

5.1 Yhdistyksen kokonaismenot ja -tulot v. 2024

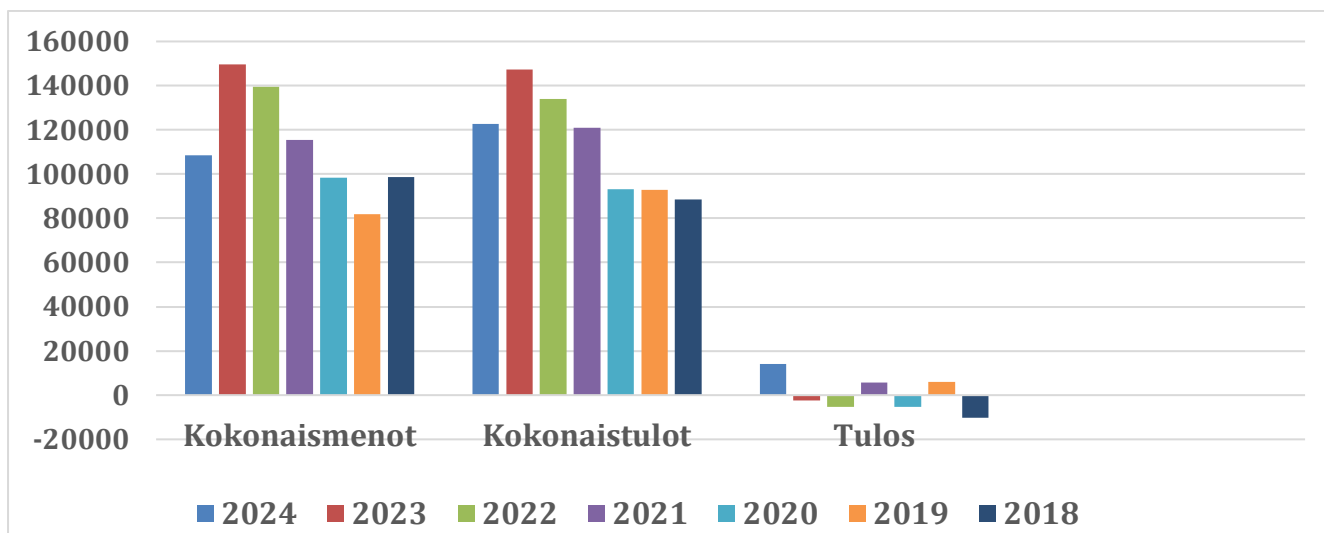
Totto ry:n toiminnan kokonaisuuden muodostavat:

- varsinainen eli museotoiminta,
- varainhankinta,
- sijoitus- ja rahoitustoiminta sekä
- yleisavustukset.

Totto ry:n **kokonaismenot** eli kaikki menot yhteensä olivat **108 572,46 €** eli 27,4 % edellisvuotta pienemmät.

Kokonaistulot eli kaikki tulot yhteensä olivat puolestaan **122 601,09 €** eli 16,7 % edellisvuotta pienemmät.

Seuraava **kaaviossa** ovat kuvattuina yhdistyksen **kokonaismenojen ja -tulojen sekä tuloksen kehitys (€)** viimeksi kuluneiden seitsemän vuoden aikana. Luvut kertovat toiminnan ja vastaavasti kustannusten kasvusta viime vuosien aikana. Vuoden 2024 osalta kehityksessä on nähtävissä käänne johtuen ”hengähdystauosta” ulkopuoliseen hankerahoitukseen perustuvassa toiminnassa.

Tilikauden tulos ennen mahdollisia rahastosiirtoja on vaihdellut eri vuosina hieman yli- tai alijäämäisenä. Vuoden 2024 tulos **14 028,63 €** kertoo mm. varautumismahdollisuudesta edessä oleviin mittaviin museorakennusten ja -ympäristön peruskorjaustarpeisiin.

Yhdistyksen **taloudellinen asema** on ollut viime vuosina hyvä ja vakaa, mikä on osaltaan mahdollistanut vireän kehittämistoiminnan ja toiminnan laajenemisen.

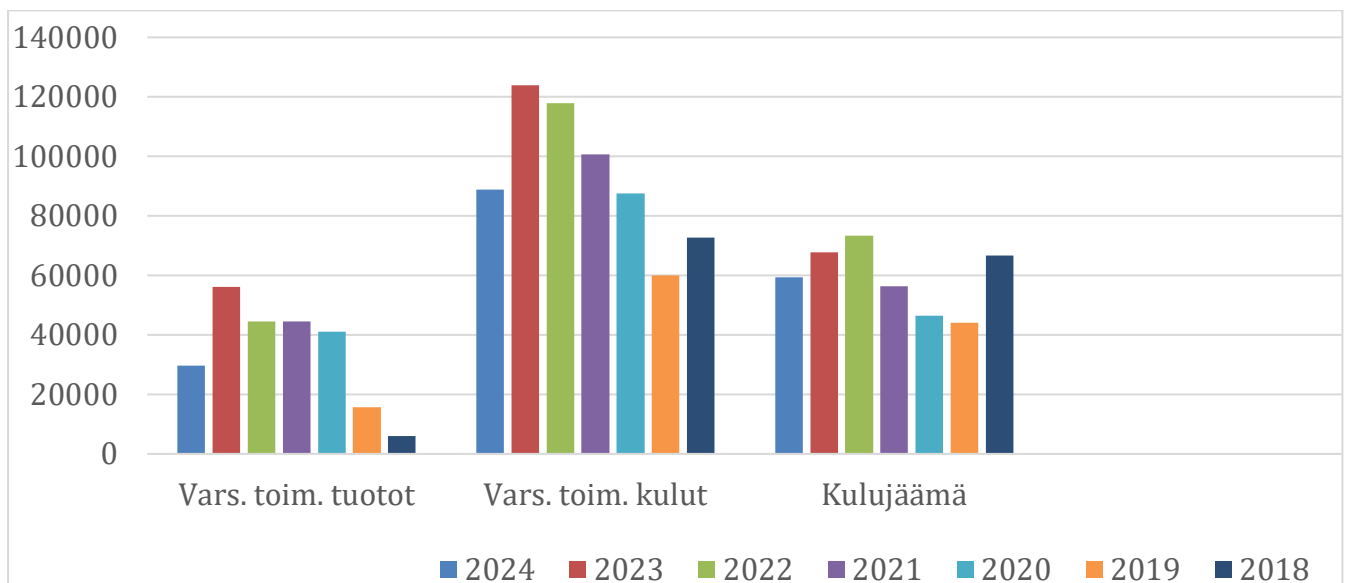
5.2 Museotoiminnan tuottojen ja kulujen kokonaisuus v. 2024

Yhdistyksen varsinaisen eli museotoiminnan **tulot** koostuvat kohdeavustuksista, hankerahoituksesta ja museon pääsymaksutuloista ja **kulut** puolestaan sisältävät mm. henkilöstö-, kiinteistö- ja hallintokuluja.

Varsinaisen eli museotoiminnan tuotot v. 2024 olivat yhteensä **29 559,31 €** ja kulut vastaavasti yhteensä **88 829,30 €**. Kulujäämä eli se osa museotoiminnan menoista, joita ei kyetty kattamaan ko. toiminnan omilla tuotoilla ja joka siis tulisi kattaa omalla varainhankinnalla ja yleisavustuksilla, oli näin ollen **59 269,99 €**. Verrattuna edellisvuoteen 2023 kulujäämä oli 12,5 % pienempi.

Museotoiminnan tuotot vähenivät edellisvuodesta 47,2 % ja kulut pienenevät 28,2 %.

Seuraavassa kaaviossa ovat kuvattuina yhdistyksen **museotoiminnan tuottojen ja kulujen kehitys (€)** viimeksi kuluneiden seitsemän vuoden aikana sekä niiden erotus eli kulujäämä vastaavilta vuosilta. Vuosi 2023 oli huippuvuosi museotoiminnan tuottojen osalta hankerahoituksen suuresta määrästä johtuen (mm. kyläyhteistyöhanke AKKE). Museotoiminnan kulutkin kääntyivät v. 2024 tietysti laskuun em. hankkeiden päättymisen johdosta ja samoin kävi kulujäämän.

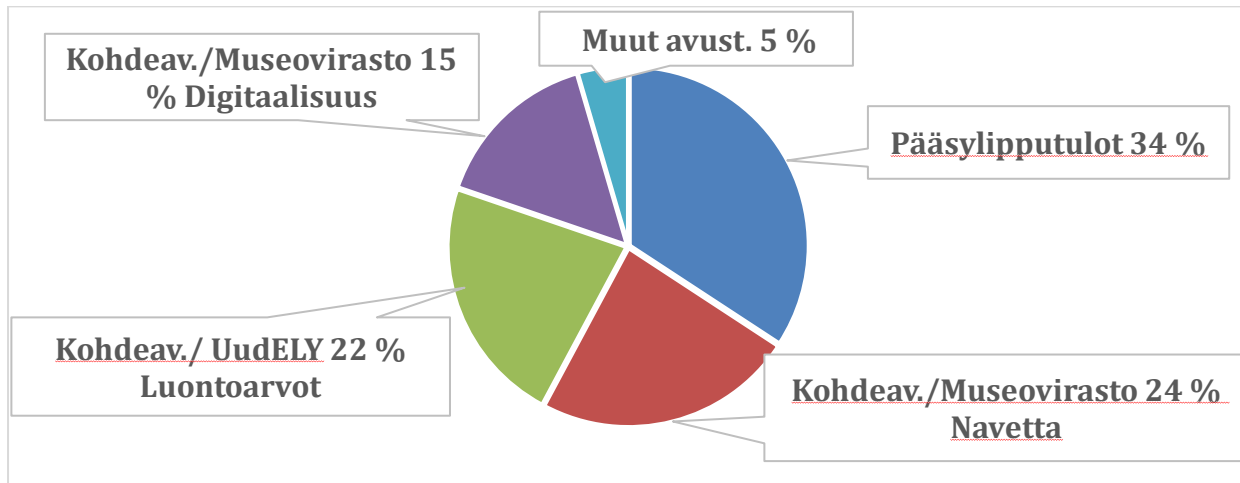
5.3 Mistä museotoiminnan tuotot kertyivät v. 2024?

Museotoiminnan tuotoissa ovat erilaiset julkishallinnolliset kohdeavustukset museorakennusten kunnostamiseen erittäin tärkeitä. Myös hankerahoituksesta on muodostunut viime vuosina merkittävä toiminnan kehittämisen väline. Kohdeavustusten ja hankerahoituksen yhteismäärä v. 2024 oli **19 442,31 €**. Määrä väheni edellisvuodesta 59,9 %.

Pääsylipputulot v. 2024 kertyi **10 117 €** ja niiden osuus museotoiminnan tuotoista oli 34,2 % eli noin kolmannes. Museotoiminnan kustannuksista pääsylipputulot kattoivat 11,4 %. Vastaava osuus vuonna 2023 oli 6,1 % ja vuonna 2022 vain 4,6 %. Pääsylipputulot kasvoivat v. 2024 edellisestä vuodesta 34,4 %. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä pääsylipputulojen kasvu edellisvuodesta 2022 oli 38,6 %. Viime vuosien

lipputulokehitys kertoo kävijämäärän kasvutrendistä, mutta siihen on vaikuttanut myös pääsylippujen hinnankorotus. Euromääräisesti pääsylipputulot on noin kaksinkertaistunut vuodesta 2022.

Seuraavassa **kaaviossa** ovat kuvattuina museotoiminnan eri tuottojen (yhteensä 29 559,31 €) suhteelliset osuudet (%) v. 2024.

5.4 Mistä museotoiminnan kulut aiheutuivat v. 2024?

Museotoiminnan kuluista vajaa kolmannes (32 %) eli **28 456,26 €** aiheutui henkilöstökuluista, jotka olivat 54,9 % pienemmät kuin edellisenä vuonna.

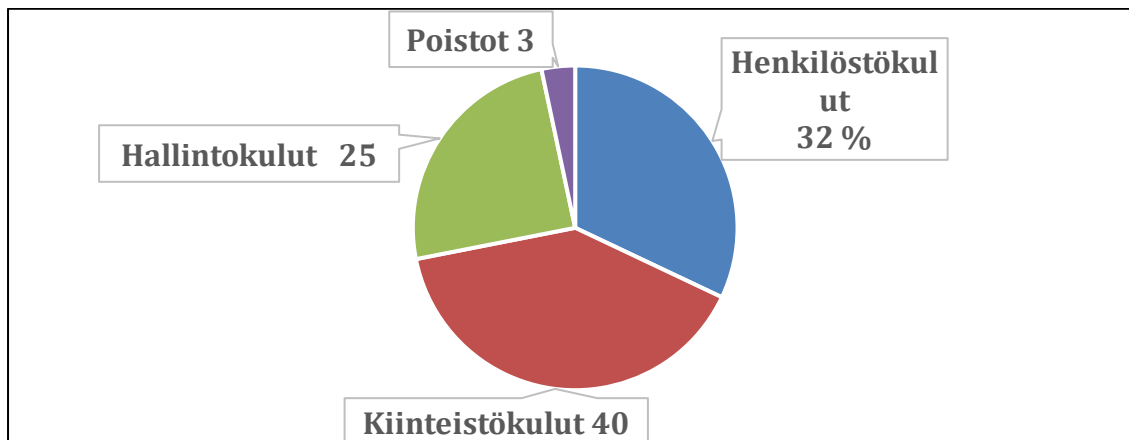
Kotiseutumuseon ja Uulan myllyn rakennusten ja museoympäristön ylläpitoon liittyvät kiinteistökustannukset olivat yhteensä **35 422,70 €** eli 39,9 % museotoiminnan kuluista.

Kiinteistökustannuksista energiakustannukset olivat 7 400 €, mikä merkitsi huomattavaa helpotusta edellisvuoden 2,5-kertaisiin energiakustannuksiin verrattuna. Myönteisen kustannuskehityksen takana olivat ennen kaikkea energian markkinahinnan lasku ja yhdistyksen uusi sähkösopimus mutta myös yhdistyksen omat energiansäästötoimenpiteet.

Hallintokulut olivat yhteensä **21 982,50 €** eli 24,7 % museotoiminnan kustannuksista. Ne sisältävät mm. yhdistyksen tilitoimisto- ja kirjanpito- ja palvelujen hankinnan, puhelin- ja nettiyhteydet, esitteiden ja toimistotarvikkeiden hankinnat sekä markkinointi- ja ilmoituskulut.

Poistojen osuus museotoiminnan kustannuksista oli 3,3 % eli **2 967,84 €**.

Seuraavassa **kaaviossa** ovat kuvattuina museotoiminnan eri kulujen (yhteensä 88 829,30 €) suhteelliset osuudet (%) v. 2024.

5.5 Yhdistyksen oma varainhankinta v. 2024

Yhdistyksen omatoimisen varainhankinnan tuotto oli yhteensä **81 792,31 €** ja sen hankkimiseen liittyneet kulut yhteensä **19 509,24 €**. Varainhankinnan **nettotuotto** oli siis **62 283,07 €**. Em. nettotuotto kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 10 040 € eli oli 19,2 % edellisvuotta suurempi.

Varainhankinnan **nettotuotot** vuonna 2024 muodostuivat seuraavista lähteistä:

Vuokratuloja kotiseutumuseon päärakennuksesta ja piha-alueesta, talonmiehen asunnosta ja Uulan myllyn myllypirtistä kertyi yhteensä **16 425 €**. Kasvua edelliseen vuoteen oli 5 %. Em. kohteiden mahdollisia kuluja ei kohdenneta kirjanpidossa.

Sadonkorjuumarkkinoiden nettotuotto oli **19 731,71 €** ja se kasvoi edellisvuodesta 53,3 %.

Jäsenmaksutuloja kertyi **9 170 €** ja niiden tuotto kasvoi edellisvuodesta 14,3 %. Mahdollisia kuluja ei eritellä kirjanpidossa.

Muun kuin Sadonkorjuumarkkinoihin ja Marjetanjuhlaan liittyneen ravintolatoiminnan nettotuotto oli **8 530,55 €**. Nettotuotto kasvoi edellisvuodesta 24,2 %.

Saunatuloja saatiin 5 420 € eli 17,4 % enemmän kuin edellisvuonna. Nettotuotto saunan lämmityskulujen jälkeen ilman polttopuukustannuksia oli **3 380 €**.

Marjetanjuhla tuotti kulujen jälkeen **1 668,50 €** eli nettotuotto oli 30 % pienempi kuin edellisvuonna. Lasku johtui kävijämäärän huomattavasta vähentymisestä edellisvuoteen verrattuna.

Museokaupan myyntituloja kirjautui vain **446 €**. Tavarahankintoja ei kirjanpidon mukaan tehty. Varaston muutos kirjanpidossa oli -534,70 €. Museokaupan tuotteiden myyntituloja sisältyi myös Sadonkorjuumarkkinoilla tapahtuneeseen yhdistyksen omien tuotteiden myyntiin.

Totto-kalenterin myyntituotot olivat 1 740,60 € ja painatus- ym. kustannukset 1 569,30 €, joten kalenterin nettotuotto oli **171,30 €**.

Arpajaistuottoja pienarpajaisista kertyi yhteensä 1 562 €. Muita yksilöimättömiä varainhankinnan tuottoja oli 1 219 €. Varainhankinnan yksilöimättömiä kuluja oli kirjanpidon mukaan yhteensä 620,89 €.

Rahoitustoiminnan nettokulut olivat -97,59 €.

Yleisavustuksina Totto ry sai Rovaniemen kaupungilta 11 000 € ja Suomen Kotiseutuliitolta sen jo aikaisemmin myöntämän energia-avustuksen lisäksi 113,14 € vuodelta 2023. Yleisavustusten kokonaismäärä oli siten 11 113,14 €

5.6. Tilikauden tulos

Tilikauden 1.1. - 31.12.2024 tulokseksi muodostui **+ 14 028,63 €**. Vuodelle 2024 hyväksytyssä talousarviossa tulokseksi arvioitiin +637,88 €. Ennakoitua parempi tulos johtui mm. paloilmoitinjärjestelmän uudistamisen siirtymisestä, koska siihen ei saatu museoviraston avustusta, joten hankkeeseen varattu omarahoitusosuuskin jäi käyttämättä. Myös henkilöstökulut toteutuivat vain n. 80 %:sti johtuen mm. talkootyöpanoksen lisäämisestä yhdistyksen laajenevan toiminnan pyörittämisessä. Myös muut kulut pysyivät pääsääntöisesti talousarvion puitteissa. Suurin yksittäinen tekijä tuloksessa oli Sadonkorjuumarkkinoiden aikainen lisääntynyt talkootyöpannistus myyntityössä ja sen myötä markkinoiden nettotuoton kasvu. Myös ympärivuotisen kahvio- ja ruokapalvelujen nettotuotto ylitti selkeästi talousarviossa ennakoitua, mikä sekin vaati emännistön huomattavaa työpanosta.

Tilikauden tulos mahdollistaa museorakennusten korjausrahaston kartuttamisen ja sitä kautta em. rakennusten mittavan korjausvelan hoidon nopeuttamisen. Tavoitteena on, että näitä peruskorjaus- ja kunnostustoimenpiteitä voitaisiin tehdä suunnitelmallisesti aikaisempaa nopeammalla aikataululla mutta säilyttää kuitenkin samalla yhdistyksen talous kestävällä pohjalla ja maksuvalmius hyvänä. Isommissa hankkeissa Museoviraston mukanaolo rahoituksessa on kuitenkin välttämätöntä. Pieniä hankkeita sen sijaan voitaisiin tehdä pelkällä omarahoituksella. Näin yhdistys voisi toteuttaa paremmin sääntöjensä mukaista yleishyödyllistä tarkoitustaan ja velvoitettaan rakennusperinnön säilyttämisestä tuleville sukupolville.

Edellä olevan perusteella esitetään, että tilinpäätöksen yhteydessä kartutetaan yhdistyksen taseessa olevaa museorakennusten korjausrahastoa 13 200 €:lla, jolloin tilikauden ylijäämäksi muodostuu **+828,63 €**, joka siirretään taseeseen tilikauden ylijäämä-/alijäämä -tilille.

5.7. Taseen kertomaa

Tase kertoo yhdistyksen taloustilanteen eli sen varallisuuden, velat sekä oman pääoman tilikauden viimeisenä päivänä 31.12.2024. **Tuloslaskelmassa** 1.1. – 31.12.2024 puolestaan kerrotaan kaikki kyseisen tilikauden menot ja tulot ja ko. tilikauden kannattavuus eli yli-/alijäämä, joka on taseen vastattavissa oman pääoman yksi erä.

Taseen **vastaavat** kertovat, mitä omaisuutta yhdistyksellä on 31.12.2024. Taseen pysyvissä ja vaihtuvissa vastaavissa esitetty **yhdistyksen omaisuserien yhteisarvo** on **164 523,66 €**,

- josta **72,9 %** (119 885,35 €) on maa- ja vesialueiden, rakennusten ja rakennelmien sekä koneiden ja kaluston muodossa (**pysyvät vastaavat**) ja
- loppuosa **27,1 %** (44 638,31 €) on nopeammin hyödynnettävissä olevana vaihto-omaisuutena, saamisina sekä rahana ja pankkisaamisina (**vaihtuvat vastaavat**). Rahat ja pankkisaamiset (rahoitusomaisuus) ovat yhteensä **37 732,67 €**

Taseen **vastattavat** kertovat, mistä yhdistyksen omaisuus on peräisin. Taseen 31.12.2024 **vastattavissa** esitetty **oman ja vieraan pääoman yhteisarvo on 164 523,66 €**.

- **Oman pääoman 156 001,03 €** erinä ovat

▪ Säädepääoma (toimintapääoma)	30 153,55 €
▪ Arvonkorotusraho,	77 943,50 €
▪ Korjausraho,	18 400,00 €
▪ Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	28 675,35 €
▪ Tilikauden ylijäämä/alijäämä	828,63 €
- **Vieraan pääoman (lyhytaikainen) 8 522,63 €** erinä ovat

▪ Saadut ennakot	2 548,96 €
▪ Ostovelat	3 789,15 €
▪ Muut velat	2 184,52 €

Taseen loppusumma on 841 € pienempi kuin vuoden 2023 tilinpäätöksessä eli se pysynyt lähes muuttumattomana.

Edellä olevien tasetietojen perusteella voidaan todeta, että Totto ry kykenee selviytymään hyvin sitoumuksistaan sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Yhdistyksen rahoitusomaisuus riittää tilinpäätöshetken tilanteessa hyvin lyhytaikaisten velkojen maksuun eli yhdistyksen maksuvalmius on kunnossa.

Yhdistyksen oman pääoman suhde taseen loppusummaan, josta on vähennetty saadut ennakot, kertoo, että yhdistyksen omavaraisuusaste tilinpäätöshetkellä on korkea. Yhdistyksellä ei ole taseessa myöskään pitkäaikaista lainaa, joten yhdistyksen vakavaraisuus on hyvä.

Totto ry:n toiminta ja talous ovat kokonaisuutena arvioiden toimintasuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti kestäväällä pohjalla. Uusien hankkeiden taloudelliset riskit ja ulkoiset kustannuspaineet on kuitenkin syytä arvioida jatkossakin huolellisesti. Museorakennusten mittavat korjaus- ja kunnossapitotarpeet vaativat joka tapauksessa entistä enemmän taloudellisia resursseja tulevina vuosina, mihin varautuminen aloitettiin jo tässä tilinpäätöksessä korjausrahoja kartuttamalla.

**Kotiseutuyhdistys Rovaniemen
Totto ry
TILINPÄÄTÖS**

01.01.2024 – 31.12.2024

Kotiseutuyhdistys Rovaniemen
Totto ry
Pöykköläntie 4
96400 ROVANIEMI
0772813-3
Kotipaikka ROVANIEMI
TILINPÄÄTÖS 01.01.2024-31.12.2024

Sisällysluettelo

Tase.....3
Tuloslaskelma.....5
Liitetiedot.....6
Allekirjoitukset.....8

Tilinpäätös on säilytettävä vähintään kymmenen vuotta tilikauden päättymisestä (kpl 2:10).
Tilikauden tositeaineisto on säilytettävä vähintään kuusi vuotta sen vuoden lopusta, jonka aikana tilikausi on päättynyt.

	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Omistuskiinteistöt	82 753,50	82 753,50
Maa- ja vesialueet yhteensä	82 753,50	82 753,50
Rakennukset ja rakennelmat		
Omistusrakennukset ja rakennelmat	33 722,46	35 554,14
Rakennukset ja rakennelmat yhteensä	33 722,46	35 554,14
Koneet ja kalusto	3 409,39	2 045,55
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	119 885,35	120 353,19
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	119 885,35	120 353,19
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Valmiit tuotteet/tavarat	5 320,24	5 854,94
Vaihto-omaisuus yhteensä	5 320,24	5 854,94
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	198,80	4 304,27
Muut saamiset	2,25	0,40
Siirtosaamiset	1 384,35	8 069,11
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	1 585,40	12 373,78
Saamiset yhteensä	1 585,40	12 373,78
Rahat ja pankkisaamiset	37 732,67	26 782,75
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	44 638,31	45 011,47
VASTAAVAA YHTEENSÄ	164 523,66	165 364,66

	31.12.2024	31.12.2023
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Säädepääoma	30 153,55	30 153,55
Arvonkorotusrahasto	77 943,50	77 943,50
Muut rahastot		
Muut rahastot	18 400,00	5 200,00
Muut rahastot yhteensä	18 400,00	5 200,00
Toimintapääoma (ed. tilikausien ylijäämä/alijäämä)	28 675,35	31 020,65
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	828,63	-2 345,30
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	156 001,03	141 972,40
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Saadut ennakot	2 548,96	11 473,78
Ostovelat	3 789,15	6 979,14
Muut velat	2 184,52	4 175,15
Siirtovelat	0,00	764,19
Lyhytaikainen yhteensä	8 522,63	23 392,26
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	8 522,63	23 392,26
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	164 523,66	165 364,66

	1.1.2024 - 31.12.2024	1.1.2023 - 31.12.2023
VARSINAINEN TOIMINTA		
Varsinaisen toiminnan yhteistuotot ja -kulut		
Tuotot	29 559,31	56 031,27
Kulut		
Henkilöstökulut	-28 456,26	-63 037,54
Poistot	-2 967,84	-2 767,18
Muut kulut	-57 405,20	-57 997,55
Kulut yhteensä	-88 829,30	-123 802,27
Varsinaisen toiminnan yhteistuotot ja -kulut yhteensä	-59 269,99	-67 771,00
Tuotto-/kulujäämä	-59 269,99	-67 771,00
VARAINHANKINTA		
Tuotot	81 792,31	77 916,57
Kulut	-19 509,24	-25 674,06
Varainhankinta yhteensä	62 283,07	52 242,51
Tuotto-/kulujäämä	3 013,08	-15 528,49
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot		
Rahoitustoiminta	136,33	0,05
Tuotot yhteensä	136,33	0,05
Kulut		
Rahoitustoiminta	-233,92	-66,86
Kulut yhteensä	-233,92	-66,86
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	-97,59	-66,81
Tuotto-/kulujäämä	2 915,49	-15 595,30
Yleisavustukset		
Yleisavustukset	11 113,14	13 250,00
Yleisavustukset yhteensä	11 113,14	13 250,00
TILIKAUDEN TULOS	14 028,63	-2 345,30
Siirrot rahastoihin/rahastoista	-13 200,00	0,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	828,63	-2 345,30

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu noudattaen mikroyritykselle asetettuja vaatimuksia (Valtioneuvoston asetus pien- ja mikroyrityksen tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista, luku 4).

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT TIEDOT

Henkilöstö

Tilikauden aikana yhtiön palveluksessa on ollut keskimäärin 2 henkilöä.

Henkilöstökulut	31.12.2024	31.12.2023
Palkat ja palkkiot	27 171,87	54 670,96
Eläkekulut	790,53	8 168,86
Muut henkilöstösivukulut	493,86	197,72
Yhteensä	28 456,26	63 037,54

Avustukset

Varsinaisen toiminnan tuotot sisältävät tilikauden aikana saadut avustukset yhteensä 19 143,04 euroa.

Museovirastolta vuonna 2023 ennakoon maksetusta 8 000 euron avustuksesta on tuloutettu edellisellä tilikaudella 1 026,22 euroa koskien navetta hanketta. Tuloutus on tehty perustuen hankkeeseen syntyneistä kuluista tilikauden aikana, joista avustuksen määrä on 80 %. Jäljelle jäänyt 6 973,78 euroa on tuloutettu päättyneellä tilikaudella kokonaisuudessaan kuluehtojen täyttyessä täysmääräisesti.

ELY-kiiretyöt -hankkeesta on tuloutettu edellisellä tilikaudella 2 186,79 euroa ennakoon, koska maksatuspäätöstä ei ollut tehty ennen tilinpäätöksen valmistumista. Tuloutus on tehty perustuen hankkeeseen syntyneistä kuluista tilikauden aikana, joista avustuksen määrä on 50 %. Hankkeen kokonaisavustuksen määrä oli maksatuspäätöksessä 3 000 euroa, josta loppuosa 813,21 euroa on tuloutettu päättyneellä tilikaudella.

Museovirastolta on saatu edellisen tilikauden aikana 4 500 euron avustus ennakoon koskien Digitaalisuus-hanketta. Avustusta ei ole tuloutettu edellisen tilikaudelle, koska hankkeesta ei ole muodostunut tilikauden aikana kuluja. Avustusta on tuloutettu päättyneellä tilikaudella 4 500,00 €. Tuloutus on tehty perustuen hankkeeseen syntyneistä kuluista tilikauden aikana, joista avustuksen määrä on 80 %.

Maaseudun säätiöltä on saatu tilikauden aikana 3 000 euron avustus ennakoon koskien Kyläyhteistyö-hanketta. Avustusta on tuloutettu tilikaudelle suhteessa syntyneisiin kuluihin täysmääräisesti 526,04 euron edestä. Loppuosa avustuksesta tuloutetaan seuraavalla tilikaudella syntyneiden kustannusten muodostumisen yhteydessä.

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT TIEDOT

Arvonkorotusrahasto

Arvonkorotusrahaston muutokset tilikauden aikana

Kohde	Lisäykset	Vähennykset	Loppusaldo
Maa-alueet		0,00	0,00
			77 943,50

Arvonkorotuksella ei ole vaikutusta yhtiön tilikauden verotettavaan tuloon.

Arvonkorotuksen kohteiden yhteenlaskettu kirjanpitoarvo ennen arvonkorotusta

Arvonkorotuksen kohteena olevilla tonteilla ei ollut kirjanpitoarvoa ennen arvonkorotusta.

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oman pääoman erittely	31.12.2024	31.12.2023
Säädepääoma	30 153,55	30 153,55
Muut rahastot	18 400,00	5 200,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	28 675,35	31 020,65
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	828,63	-2 345,30
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	78 057,53	64 028,90

Korjausrahasto

Talousjaos on esittänyt päättyvälle tilikaudelle tuloksen siirrosta korjausrahastoon 13 200 euron edestä. Rahaston kokonaismäärä siirron jälkeen on yhteensä 18 400 euroa. Rahaston tarkoitus on rahoittaa ja edistää Pöykkölässä ja Sinetässä sijaitsevien kotiseutumuseorakennusten ja -alueiden kunnostamista ja korjaamista.

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Paikka

Päivämäärä

Esko Lotvonen
Hallituksen puheenjohtaja

Jorma Hovi
Hallituksen varapuheenjohtaja

Eija Virtasalo
Hallituksen jäsen

Jorma Hämäläinen
Hallituksen jäsen

Hanna-Maija Sandqvist
Hallituksen jäsen

Kaija Sälevä
Hallituksen jäsen

Sirkka Veikkolainen
Hallituksen jäsen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on annettu kertomus allekirjoituksen osoittamana päivänä.

Paikka

Päivämäärä

Tilintarkastus Enbuske Oy,
Tilintarkastusyhteisö

Tuomas Enbuske, HT
Tilintarkastaja